

Art romà

2015/2016

Codi: 100426

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500239 Història de l'art	OB	2	2
2500241 Arqueologia	OT	3	0
2500241 Arqueologia	OT	4	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	3	0
2500243 Estudis Clàssics	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Antonio Peña Jurado

Correu electrònic: Antonio.Pena@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

Coneixements de llengües estrangeres a nivell de lectura (anglès, italià, francès).

Objectius

L'estudiant rebrà els coneixements per identificar les produccions artístiques romanes des de l'arquitectura fins a les arts de l'objecte.

Es proporcionaran els coneixements fonamentals d'índole estilístic, tècnic, iconogràfic i històric d'aquestes produccions, capacitant l'estudiant perquè les sàpiga analitzar, relacionar i emplaçar en els successius períodes que es tractaran.

Competències

Història de l'art

- Analitzar amb esperit crític, a partir dels coneixements adquirits, l'obra d'art en les seves diferents facetes: valors formals, significat iconogràfic, tècniques i procediments artístics, procés d'elaboració i mecanismes de recepció.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Reconèixer l'evolució de la imatge artística des de l'antiguitat fins a la cultura visual contemporània.

Arqueologia

- Contextualitzar i analitzar processos històrics.

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Estudis Clàssics

- Demostrar que es coneix l'evolució de la imatge artística de l'antiguitat.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Interpretar l'obra d'art en el context en el qual es va gestar i relacionar-la amb altres formes d'expressió cultural.
- Obtenir informació, a partir de l'estudi de les fonts escrites gregues i llatines, que permetin un accés a diferents aspectes dels realia (realitat sociocultural del món antic).
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Resumir els principals arguments dels debats epistemològics i metodològics en estudis clàssics i les principals tècniques de recerca.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
2. Analitzar els creadors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
3. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
4. Analitzar els receptors d'un fenomen artístic en un determinat context cultural.
5. Analitzar la reutilització dels motius clàssics en nous contextos.
6. Analitzar les idees artístiques sobre un fenomen artístic en un determinat context cultural.
7. Analitzar una imatge artística i situar-la en el seu context cultural.
8. Aplicar els coneixements històrics, institucionals, culturals i literaris al comentari de textos.
9. Aplicar els coneixements iconogràfics a la lectura de la imatge artística
10. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi.
11. Articular un discurs, escrit o oral, en el qual s'exposi amb claredat un tema o un motiu literari del món grec o llatí llegat a la cultura occidental.
12. Articular un discurs (redacció d'un article o exposició oral) entorn del complex mite-ritual i les seves implicacions culturals i socials.
13. Avaluar críticament els models que expliquen l'Època Antiga
14. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
15. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
16. Contextualitzar els processos històrics i avaluar críticament les fonts i els models teòrics, amb especial consideració a la prehistòria i al món antic i medieval.

17. Definir i explicar amb precisió un objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
18. Descriure amb precisió un aspecte monogràfic rellevant del món antic.
19. Distingir les tècniques i el procés d'elaboració d'un objecte artístic
20. Dominar i identificar la història de l'entorn immediat.
21. Dominar la història universal de l'antiguitat.
22. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
23. Examinar una imatge artística i distingir-ne els valors formals, iconogràfics i simbòlics.
24. Explicar els mecanismes de recepció d'una obra d'art.
25. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
26. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
27. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
28. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
29. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
30. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
31. Identificar els resultats, a diversos nivells, de la projecció del món clàssic en la cultura occidental en les diferents èpoques i territoris.
32. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les seves representacions artístiques al llarg de l'antiguitat
33. Identificar i explicar escenes, motius, déus i altres personatges mítics en les seves representacions artístiques al llarg de l'antiguitat.
34. Identificar les fonts grecoromanes en què s'han inspirat artistes i literats al llarg de la història.
35. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística
36. Interpretar els desenvolupaments disciplinaris recents i la vinculació dels estudis clàssics amb les disciplines socials afins en el seu desenvolupament històric i en les tendències interdisciplinàries actuals.
37. Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada a l'Edat Mitjana
38. Localitzar la informació en la bibliografia secundària de referència.
39. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
40. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
41. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural
42. Reconstruir el panorama artístic d'un determinat context cultural.
43. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics
44. Relacionar els mites contemporanis amb l'antiguitat clàssica
45. Relacionar una imatge artística amb altres fenòmens culturals de la seva època.
46. Resoldre els problemes metodològics que planteja l'ús de les fonts historiogràfiques medievals
47. Seleccionar fonts primàries i secundàries d'informació en funció de les diverses necessitats sorgides en l'elaboració de treballs.
48. Treballar en equip, respectant les opinions alienes i dissenyant estratègies de col·laboració.
49. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.
50. Utilitzar textos epigràfics com a font històrica i literària.

Continguts

1. Contextualització espacial, històrica i cronològica.
2. Urbanisme i arquitectura.
3. Escultura exempta i relleu.
4. Pintura.
5. Mosaic.
6. Arts de l'objecte.
7. Aspectes fonamentals de la iconografia romana.

Metodologia

1. Classe magistral
2. Tutorització del treball de l'estudiant

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe magistral	43,5	1,74	1, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 17, 18, 19, 22, 23, 25, 26, 28, 31, 32, 33, 34, 36, 41, 42, 43, 44, 45, 49, 50
Tipus: Supervisades			
Tutorització del treball	5	0,2	1, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 18, 19, 23, 25, 26, 27, 32, 33, 34, 38, 39, 40, 45, 47, 48, 49
Tipus: Autònomes			
Estudi	70	2,8	1, 3, 6, 7, 9, 10, 14, 15, 17, 18, 19, 22, 23, 28, 32, 33, 34, 36, 38, 39, 41, 42, 44, 45, 47, 49

Avaluació

1. Examen
2. Treball de l'estudiant

Nota mínima de l'examen per poder fer mitjana: 4 p. sobre 10. Si la nota és inferior, hi haurà que repetir l'examen en la data fixada per a la reavaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	60 %	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 28, 32, 33, 35, 41, 45, 49
Treball de l'estudiant	40 %	30	1,2	1, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 37, 38, 40, 45, 46, 47, 48, 49, 50

Bibliografia

AA.VV., *Couleurs et matières dans l'antiquité: textes, techniques et pratiques*, París, 2006.

Andrae, B., *Arte romano*, Roma, 1984.

Baratte, François, *L'Art romain: histoire de l'art antique*, París, 1996.

Barbet, A., *La Peinture murale romaine: les styles décoratifs pompéiens*, París, 1985.

Bianchi Bandinelli, R., *Roma centro de poder*, Madrid, 1970.

Bianchi Bandinelli, R., *Roma el fin del arte antiguo*, Madrid, 1971.

Art romà 2015 - 2016

- Bianchi Bandinelli, R., *Storicità dell'arte classica*, Bari, 1973.
- Bianchi Bandinelli, R., *Del Helenismo a la Edad Media*, Madrid, 1981.
- Dunbabin, K.M., *Mosaics of the Greek and Roman World*, Oxford, 1999.
- Falcón Martínez, C. et alii, *Diccionario de mitología clásica*, 2 vols., Madrid, 1997.
- Gros, P., *L'Architecture romaine I*, París, 1996.
- Gros, P., *L'Architecture romaine II*, París, 2001.
- Gros, P., Torelli, M., *Storia dell'urbanistica. Il mondo romano*, Roma-Bari, 1994.
- Henig, M., *El arte romano*, Barcelona, 1985.
- Hölscher, T., *Il linguaggio dell'arte romana*, Turí, 1987.
- Kleiner, D.E.E., *Roman Sculpture*, Nova York, 1993.
- Lancha, J., *Mosaïque et culture dans l'Occident romain, Ier.- Vè. siècles*, Roma, 1997.
- Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (= LIMC)*, vols. I-VIII, Zurich-Munich, 1981-1998.
- López Barja de Quiroga, et alii, *Historia de Roma*, Madrid, 2004.
- L'Orange, H.P., *Art forms an civic life in the late Roman Empire*, Princeton, 1972.
- Marta, R., *Architettura romana. Tecniche costruttive e forme architettoniche del mondo romano*, Roma, 1985.
- Motta, F. (Ed.), *Pittura romana: dall'ellenismo al tardo-antico*, Milán, 2002.
- Ocampo, E., *Diccionario de términos artísticos y arqueológicos*, Barcelona, 1988.
- Sauron, G., *L'Histoire végétalisée. Ornement et politique a Rome*, París, 2000.
- Turcan, R., *L'Art romain dans l'histoire: six siècles d'expressions de la romanité*, París, 1995.
- Vitruvio, *Los diez libros de arquitectura*, traducció d'A. Blázquez, Barcelona, 1970.
- Zanker, P., *Augusto y el poder de las imágenes*, Madrid, 1992.